

BIOGRAFI AXEL SKOUBY

Axel Skouby

LBR: Hans Karl Axel Skouby blev født den 27. august 1901 i landsbyen Idestrup ved Sdr. Vedby på Falster. Faderen var skomager og spillede selv lidt violin. Fra omkring 10-års alderen fik Axel violinundervisning hos en lokal landmand.

I 1914 flyttede familien til Nykøbing Falster, hvor Axel Skouby blev indskrevet hos en spillelærer Melchiorsen (hvis søn var musiker i København). Modtog også timer på ventiltbasun, hvilket instrument han skulle traktere i et afholdsorkester, og fik tillige lært at spille tenorhorn.

Kom desuden i lære som maler - men spillede samtidig til en del baller og høstfester i omegnen. På dette tidspunkt var antallet af engagementer tiltagende, hvorfor han den 1. januar 1919 meldte sig ind i Dansk Musiker Forening og dermed var at regne som professionel.

Herefter beretter Axel Skouby selv (interviewet af Erik Wiedemann):

Jeg havde nu været udlært maler i nogle år, men musik engagementerne var der ikke længere mange af og jeg kunne dårligt ernære mig som musiker. Men så var det, at en dame (som syede sammen med min mor) havde en kusine i Berlin - og hende ville hun gerne besøge. Imidlertid havde hun dårlig hofte og var ikke i stand til at rejse alene. Derfor blev jeg spurgt, om jeg ville ledsage hende på rejsen, hvis hun betalte billetten. For at jeg kunne rejse til Tyskland, skulle jeg bruge et visum. Det skaffede damens kusine i Berlin, som kendte en musiklærer dernede, John Petersen, der antog mig på sit konservatorium.

Det var i 1922, vi rejste - men jeg blev altså hængende i Berlin; fik violinundervisning i 2½ år af John Petersen - sidenhen en vinter af en professor Marka (Markäes), men holdt helt op med undervisning ved udgangen af 1924.

LBR: Det er uvist, hvorledes Skouby ernærede sig fra 1922 til 1924.

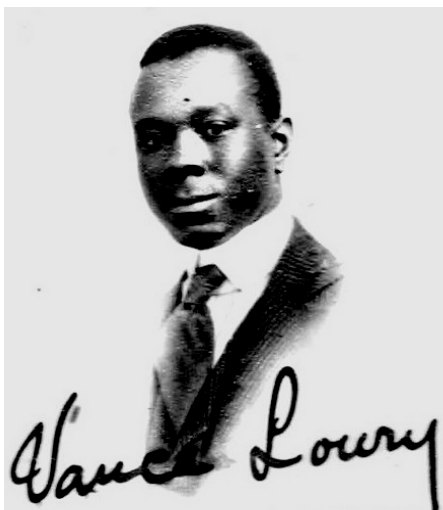
På et tidspunkt i 1924 blev jeg professionel fuldtidsmusiker i Berlin. Mit første engagement var med en pianist (Fred) Peltzer fra Köln. Han manglede en violinist og havde fået job i en varieté i Jägerstrasse ved navn "Eulenspiegel"-indehaveren hed fru Fechner.

Vi fik desuden en trommeslager med, som hed Thilke - tidligere cigarhandler i Schöneberg.

I sommeren 1925 kom jeg første gang til byen Binz på Rügen (syd for Sassnitz - et afholdt sommerferiested, hvor også mere berømte orkestre spillede - f.eks. i 1930 Bernhard Etté med bl.a. Berthel Skjoldborg og Teddy Kline). Pianisten ved navn Marché holdt op og vi fik Fred Peltzer med i stedet. Han havde spillet i "Weissen Maus". Og der kom en ny trommeslager, Riemer. Vores gage var 12 Mark hver om dagen. Besætningen var klaver, banjo, trommer og mig selv på violin. Som jeg husker det, havde vi den sommer en gæstekapelmester, en sort franskmænd (sic), Vance Lowry, der spillede banjo og Eb-alt.

Vance Lowry 1917

Vance Lowry 1916

Vance Lowry som vist i "Valencia"s program 1937

Vance Lowry. Født 1888, Emporia, Kansas, USA. Saxofonist, pianist, komponist, sanger og banjoist samt Clef Club medlem. Hele familien var artister, og VL optrådte offentligt som banjospiller allerede i 7-års alderen. Kom til London i 1914 for at spille med Louis Mitchell's Southern Symphony Quintette (Mitchell, Lowry, Palmer Jones, Jesse Hope og William Riley) og igen i 1916 for at indspille med Dan Kildare i Ciro's Club Coon Orchestra. I 1917 fik han tillægsvikum i sit pas således, at han kunne rejse fra London til Paris for at spille med Louis Mitchell's Seven Spades på "Alhambra Theater". I 1919 var han med Mitchell's Jazz Kings på "Casino de Paris". I 1921 optrådte han i Paris på "Bar Gaya" sammen med den franske jazz komponist og pianist Jean Wiener. Har efter sigende også arbejdet sammen med Maurice Chevalier og Tino Rossi. Under første verdenskrig søgte han under flybombardement af Paris tilflugt i metroen sammen med en større borgerflok. Afværgede panikudbrud ved at spille på sin banjo, hvorved metroen blev omdannet til et forhåbningsfuldt syngende menneskehav! For september 1937 afbildet i "Valencia"s program - som artist. Hvilket forklarer, hvorfor han ikke indgår i EWs opregning af udenlandske jazzmusikeres Danmarks-besøg.

De efterfølgende fire sommersæsoner var jeg engageret på "Kurhaus" i Binz. Vinteren 1925 var vi bl.a. på "Chat Noir" i Berlin, hvor bandet - som følge af et ubetalt tilgodehavende - forlod etablissementet. Derefter tror jeg, at næste engagement var "Kroll Oper". I kælderens der, spillede en polak ved navn José Melzak (*pianist - men var nu tysker*); det var med ham, at jeg i 1928 var i Binz.

LBR: Melzak indspillede plader under eget navn i årene 1924-26 i Berlin, og den amerikanske trompetist Wilbur Kurz skulle, ifølge eget udsagn, have medvirket. Men besætningen på disse sider er ikke verificeret. Melzak var også lejlighedsvis orkesterleder.

Gennem 1926 havde jeg engagement mange forskellige steder - når et orkester manglede en violin eller en trompet. Jeg var så småt begyndt også at spille trompet igen og for at genopfriske teknikken fik jeg timer hos den amerikanske trompetist Arthur Briggs, der opholdt sig i Berlin en lang periode. Det var dengang altid godt, hvis en musiker kunne spille mere end ét instrument. Omkring 1926 spillede jeg på en café i Steglitz (*Berlin bydel*), der hed "Rosen-Diele" og i Friedenau (*Berlin bydel*) på "Cafe Würtz".

Til venstre: Skoubys Copenhagen Band (engagement/lokation ukendt) . . . resten af musikerne er dog ikke københavnere. Påskrevet fotoets bagside: "Berlin 5-12-26. Zum freundlichen erinnerung, Vilmos Singer". Vilmos Singer (ungarer) er pianisten, der dog kom til at spille i København med Wilbur Kurtz' International Band i "Valencia" 1-31. maj 1929. Kurz: "Singer created fantastic jazz piano solos . . .". Vilmos Singer arbejdede i forskellige konstellationer en del sammen med tyskerne Hans Henke, violin/klarinet/sopran/tenorsax, og Charles Kraatz, trommer - men hvorvidt disse er de andre to musikere på dette foto vides ikke. Til højre: Arthur Briggs.

Publicity billede taget i Friedrichstrasse, Berlin, i marts/april 1928 - orkestret blev aldrig til noget. Bigum og Skouby var kun 'gæster' i denne sammenhæng. Fra venstre: Ukendt tysker, pno. Carl Bigum, gtr/bjo. Axel Skouby, tpt/vln. Harry "Fridolin" Andersen, dms. Johannes Lund, ten. Charles Høeg, as/leder.

Jeg deltog i min første radiotransmission i 1927. Det var med en italiener ved navn Carlo Minari. Han havde ingen blæsere og skulle bruge to trompeter til udsendelsen, som skulle udsendes fra "Forsthaus", som lå i Potsdamer Strasse. Jeg kendte den hollandske trompetist Louis de Vries og fik ham med på jobbet. Som tak tog han mig med til grammofonoptagelse hos Tri-Ergon selskabet (*det vides desværre ikke med hvem*).

LBR: Minari Jazz Band indspillede plader i Berlin i 1925 og 1930, hovedsageligt med italienske musikere - men udvidede ofte besætningen med løse musikere. Carlo Minari stod åbenbart også for en del radiotransmissioner i Berlin, de sidste formentlig 30. august og 6. december 1931 - i mellemtiden havde han været tilbage i Italien og gødet vejen for engagementer i San Remo de næste par år.

Omkring 1931-32 begyndte det at blive vanskeligt for alle udenlandske musikere at få fornyet/forlænget arbejdspapirer i Tyskland, og selv om man havde de rette papirer, lagde myndighederne i de forskellige byer større og større hindringer i vejen - som kun kunne løses med bestikkelse. Ofte indkasserede de stedlige politimyndigheder bestikkelsen, men udlod ikke desto mindre at udstede de nødvendige tilladelser.

Det var f.eks. en lettelse for Kai Ewans og Peter Rasmussen at kunne rejse hjem i 1932 til faste og langvarige engagementer i Danmark (hos Julian og Tuxen) - og formentlig gjaldt det samme for Skouby og Berthel Skjoldborg m.fl.

I 1929 var jeg med på to sejlads til New York med passagerskibet M.S. Bremen. Kapelmesteren var Charlie Schick - han var fra Wien - spillede glimrende accordeon.

LBR: Charles Schick var også guitarist - og arbejdede omkring 1926-27 en del sammen med pianisten Fred Ross. Ud over Tyskland rejste alle disse gæstende musikere/bands i et utal af konstellationer rundt til en vrimmel af korte/hurtige engagementer i såvel Polen, Østrig, Tjcekoslovakiet som - i mindre udstrækning - Italien, Schweiz, Holland, Belgien og Frankrig. Men Tyskland var så at sige base for hovedeksistensen/-indtjeningen.

Førsteviolin og Eb-alt hed Ernö Walter, B-tenor og cello var hollænderen van der Claude. Jeg håndterede selv trompet og andenviolin. Pianisten hed vistnok Hans "Baby" Neukum. Jeg husker ikke, om der var trommer med. . . ? I New York hørte og så jeg blandt andre Louis Armstrong og Cab Calloway.

M.S. Bremen III afsejler på jomfrurejse den 16. juli 1929 Bremerhaven-New York. (Bygget 1927-29 for Norddeutscher Lloyd. Hurtigsejlende turbineskib med 4 skruer. Plads til 2.228 passagerer fordelt på 1., 2., turist- og 3.-klasse).

Skouby har formentlig tidligst været i New York fra begyndelsen af oktober 1929 - og vel så én gang til omkring begyndelsen af november - da han efter alt at dømme ikke var med på de allerførste sejlads.

Calloway havde i 1929 ikke eget band, men var netop om sommeren kommet til New York for at være sanger i revyen "Hot Chocolates". Derefter var han front man for "The Alabamians" på "Savoy" fra oktober 1929.

Da dette engagement udløb, kom Heinz og jeg med en amerikaner ved navn Billy Barton; han havde været hos Marek Weber, men dannede herefter sit eget orkester, som havde engagement i "Villa d'Este". Barton boede i Kaiserallée sammen med en engelsk jødinde, hvem han dog ikke var gift med. Besætningen i Bartons orkester var: Barton, alt/bassax/violin (amerikaner). Louis Neuert, ten (hollænder). Fritze Sommer, alt (tysker). Erwin Heinz, piano (tysker). Werner Jacobs, bas (tysker). Ted Düveke/Tabor Divekey, guitar (amerikaner). Paul D'Hondt, førstetrompet (tysker). Axel Skouby, andentrompet/violin (dansker). Erhard Krause, trombone (tysker). "Hanko", trommer (hans bror var orkestrets manager). LBR: *Ingen af disse udenlandske musikere, bortset fra Barton, har markeret sig i historiearkiverne.*

Jeg var med på en hel del gramfonoptagelser dengang. Det var jo tit sådan, at mange orkestre blev forstærket til optagelser, hvorfor man stod og manglede folk til de ekstra instrumenter. Jeg var blandt andre fast hos Barnabas von Gezcy, når han skulle indspille. Jeg husker en bestemt optagelse, hvor Gezcy skulle spille en solo og gik i stykker hver gang. Han ødelagde 8 voksplader i rap, så der til sidst fra teknikken blev råbt: "Nu må de gerne tage dem sammen, Herr Gezcy!"

Jeg har også indspillet plader med (Adolf) Ginsburg, Dajos Bela og Julian Fuhs, men vist ikke med Billy Barton.

Julian H. Fuhs orkester, ca. november/december 1930. Fuhs bærer ikke hat. Nummer 3 fra højre (i baggrunden) ligner Skouby meget - men det vides ikke med sikkerhed. Fuhs var af jødisk afstamning, og måtte i 1936 emigrere til USA - hvor han ikke havde succes.

LBR: Dette kan ikke helt passe, da Wooding var på Danmarksturné og i Svendborg præcis den 1. februar 1931.

Denne dag i 1932 forlod jeg Berlin for at vende tilbage til Danmark. Jeg var med Tuxens orkester i alle årene indtil han i 1936 kom til Radioen.

LBR: I 1932 var Skouby en tid - inden Tuxen blev fuldt aktiv - med en Kai Ewans gruppe i "Pigalle": Skouby, tpt. Peter Rasmussen, trb. Kai Ewans, alt. Winstrup Olesen, ten. Willy Jensen, vln. Leo Mathisen, pno. Erik 'Spjæt' Kragh, dms.

Angående Axel Skoubys år hos Tuxen, se kommende biografi Erik Tuxen.

Tuxens Tuxedos, fra venstre: Willy Jensen, Leo Mathisen, Winstrup Olesen, Kai Ewans, Ingvar Jepsen, Erik Tuxen, Peter Rasmussen, Erik 'Spjæt' Kragh, Jørgen Fennild og Axel Skouby.

Kai Ewans' orkester i Hotel d'Angleterre, fra venstre: Gösta 'Smyket' Redlig, Axel Skouby og Peter Rasmussen - på et tidspunkt, hvor Erik Tuxen har holdt en pause som leder.

Fra venstre: Berthel Skjoldborg, Winstrup Olesen, Kaj Møller, Leo Mathisen, Kai Ewans, Thore Jederby, Erik 'Spjæt' Kragh, Peter Rasmussen, Axel Skouby, Gösta 'Smyket' Redlig. November 1934. Jederby og Redlig (fra Arne Hülphers Orkester) midlertidigt medvirkende.

Ewans overtog det meste af orkestret. Jeg var med Ewans fra 1936 og til 1940, hvorefter jeg dannede mit eget orkester og turnerede over hele Danmark og efter krigen også i Sverige.

LBR: Skouby har indspillet plader med Erik Tuxen og Kai Ewans.

Skouby ca. 1955

Finn Ambus: . . . i forbindelse med indtjening af lomme penge kom så også Skouby ind i billedet; heller ikke her husker jeg hvordan. Tidsmæssigt må det have været efteråret 1957. Men det endte med, at jeg kørte til Næstved et par gange om ugen, hvor vi spillede på "Landsbyen" i Jernbanegade - det gik egentlig meget godt. Jeg havde dog svært ved at føle stolthed over det, vi præsterede. Ikke fordi kvaliteten i udførelsen manglede noget, det var dygtige folk. Men repertoiret!! "Claus Jørgen" og lignende lå meget langt fra min interesse for jazz. En tango i ny og næ var det nærmeste, vi kom til rytmisk musik.

Vi var 5-6-7 medlemmer i Skoubys orkester. Da det var en kortere periode, lærte jeg ikke de andre at kende. Jeg ankom altid lige før, vi skulle begynde, og kørte hjem ved 01-tiden før de andre, som altid lige skulle se, hvad der stod "på hylden". Denne kryptiske betegnelse viste sig at være udtryk for, hvor mange øl, der var tildelt orkesteret som følge af, at vi havde spillet melodier, der var bestilt af publikum (det siger også noget om repertoiret). Den første aften var der 35 flasker øl. Jeg drak kun 1!

Besætningen var for det meste Skouby på trompet/violin, og dertil saxofon, klaver, bas og trommer. Som regel fem mand, somme tider dog seks-syv mand.

I 1963 var der ikke mere at bestille som musiker. Restauranterne havde ikke råd til levende musik og fjernsynet var blevet populært, så folk gik ikke længere meget i byen. Beat- og rockmusikken var ved at tage over, hvorfor jeg gik tilbage til mit gamle erhverv og startede egen malerforretning, som jeg drev til jeg gik på pension.

LBR: Axel Skouby døde den 8. august 1988 i København.